

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Simulare județeană

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- În cazul unei demonstrații corecte, fundamentul demonstrației trebuie să fie alcătuit numai din propoziții:
 - probabile
 - nevalide
 - valide
 - adevărate
- Raționamentul *Așadar, nicio ipoteză nu este neverificată cu ajutorul metodelor de cercetare, fiindcă toate ipotezele sunt verificate cu ajutorul metodelor de cercetare*, este un exemplu de raționament:
 - nedeductiv incomplet
 - deductiv imediat, de tip conversiune prin accident
 - deductiv imediat, de tip obversiune
 - deductiv imediat, de tip conversiune simplă
- Componenta ontologică a unui termen este reprezentată de:
 - mulțimea de obiecte
 - obiect
 - grupul de cuvinte
 - noțiuni
- Din adevărul propoziției *Toți S sunt P* se poate deduce falsitatea propoziției *Niciun S nu este P*, în baza raportului de:
 - contradicție
 - contrarietate
 - subcontrarietate
 - subalternare
- Încălcarea regulii completitudinii, în cazul operației de clasificare, presupune că:
 - clasificarea este largă sau îngustă
 - clasificarea este lungă sau scurtă
 - clasificarea este abundentă sau incompletă
 - clasificarea este omogenă sau vagă
- Din punct de vedere extensional, un termen poate fi:
 - vid sau nevid, singular sau general
 - vid sau nevid, abstract sau concret
 - vag sau precis, absolut sau relativ
 - vag sau precis, pozitiv sau negativ
- Concluzia unei inducții incomplete:
 - are grad de generalitate mai mic decât cel al premiselor
 - are grad de generalitate egal cu cel al premiselor
 - are grad de generalitate identic cu cel al premiselor
 - are grad de generalitate mai mare decât cel al premiselor

8. Raționamentul *Dacă fiecare apartament din bloc are centrală proprie, rezultă că toate apartamentele din bloc au centrală proprie*, este un exemplu de:
- inducție incompletă
 - inducție completă
 - inferență deductivă
 - raționament imediat
9. Termenii *război*, *război militar* și *război militar de ocupare*, sunt corect ordonați:
- descrescător din punct de vedere intensional
 - descrescător din punct de vedere a conținutului
 - crescător din punct de vedere intensional
 - crescător din punct de vedere extensional
10. Sofisme de relevanță se produc atunci când:
- premisele, deși sunt adevărate, nu sunt relevante pentru stabilirea concluziei
 - premisele adevărate sunt relevante pentru stabilirea concluziei
 - premisele sunt relevante, dar nu suficiente pentru stabilirea concluziei
 - premisele sunt presupunerea a ceea ce urmează a fi argumentat

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E astfel încât termenul A este supraordonat termenului B și ambii sunt specii atât pentru termenul C cât și pentru termenul D; termenul C se află în raport de încrucișare cu termenul D; termenul E este în raport de încrucișare cu termenul A și în opoziție cu B.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni.
- Stabiliți pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):
 - Niciun C nu este E
 - Unii D sunt E.
 - Unii C nu sunt B.
 - Toți B sunt A.
 - Unii B nu sunt C.
 - Unii A sunt E.
 - Toți E sunt D.
 - Niciun E nu este B.

2 puncte**8 puncte****SUBIECTUL al II-lea****(30 de puncte)**

Se dau următoarele propoziții:

- Unele animale de pradă sunt lipsite de sensibilitate.*
- Toți urșii sunt mamifere omnivore.*
- Nicio caracatiță nu este animal vertebrat.*
- Unele veverițe nu sunt drăguțe.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, subalterna propoziției 2, contrara propoziției 3 și supraalterna propoziției 4.

8 puncte

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pt a deriva convera și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 2, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural.

8 puncte

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, obversa conversei contradictoriei propoziției 3, respectiv, obversa supraalternei propoziției 4.

6 puncte

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *În măsura în care unele informații transmise în media nu sunt relevante, conchid că unele informații transmise în media sunt nerelevante.*

Y: *Dacă unele persoane publice nu sunt modele de urmat în viață, atunci unele modele de urmat în viață nu sunt persoanele publice.*

Pornind de la această situație:

a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi;	4 puncte
b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate;	2 puncte
c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y.	2 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: iai-2, eao-4.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția „*Unele emisiuni TV sunt manipulative*” **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Toți cei care susțin discursuri în public sunt emotivi, așadar, unii oameni emotivi sunt buni oratori, dat fiind că unii dintre cei care susțin discursuri în public sunt buni oratori.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

1. Predicatul logic al concluziei este reprezentat de termenul „buni oratori”
2. Termenul mediu este distribuit în premisa majoră, dar nedistribuit în premisa minoră
3. Concluzia silogismului este o propoziție universal afirmativă
4. Termenul minor este nedistribuit atât în concluzie, cât și în premisa minoră

4 puncte

D. Fie următoarea definiție:

Uzura este reprezentată de elementele capitalului fix care se uzează.

1. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată.	2 puncte
2. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul 1. și continuați o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „uzura”.	4 puncte